

בדרכו

מרבן של כל בני הגולה
מרן שר התורה שליט"א

אמונה

גיליון קב"ט
פר' יתרו תשפ"ב

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע מרבנינו

איך אמר יתרו למשה שהוא טועה

שאלה: "ויאמר חתן משה אליו, לא טוב הדבר אשר אתה עושה" (י"ח י"ז). וצ"ב איך אמר לו כך, הא אסור לומר לרבו שהוא עושה טעות.

תשובה: חייב אדם בכבוד חותנו, (יו"ד סי' ר"מ סכ"ד).

מה בא "גם העם הזה" לרבות

שאלה: "נָבַל תִּפְּל גַּם אֶתָּה, גַּם הָעַם הַזֶּה" (י"ח י"ח), ופירש"י, "גם אתה – לרבות אהרן" וכו'. וצ"ב, מדוע לא פירש נמי מה בא לרבות ב"גם העם הזה".

תשובה: כל אלו שבאים לעזור לך.

האם משה נמלך בהקב"ה על הצעת יתרו

שאלה: "איעצך ויהי אלקים עמך" (י"ח י"ט), ופירש"י, "שאמר לו צא המלך בגבורה". וצ"ב, מדוע לא מצינו בפסוקים שבאמת שאל משה רבינו מהקב"ה על כך.

תשובה: מזה שהקב"ה אמר לו לצאת לקראתו הבין זה.

היאך שייך לגנוב אדם

שאלה: "לא תגנוב" (כ' י"ג), וברש"י דמירי בגונב נפשות. וצ"ב בהאי דין, ממי גנב, דהאדם לא שייך לאף אחד ואף לא לעצמו. תשובה: כמו כל דין נפשות.

מדוע פירטה התורה באיסור לא תחמוד הרי כללה בסוף "וכל אשר לרעך" שאלה: "לא תחמד בית רעך, לא תחמד אשת רעך, ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך" (כ' י"ד), וצ"ב, אם כלל בסוף "וכל אשר לרעך", מדוע פירט את הנזכרים? הא הכל נכלל ב"וכל אשר לרעך". תשובה: לעבור על כל א'.

מדוע לא עשו קָבֵשׁ למנורה

שאלה: "ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו" (כ' כ"ג). צ"ב בהא דכתיב "בהעלותך את הנרות", ודרשו בספרי "עשה בה מעלות". מדוע לא צייתה התורה לעשות כבש למנורה כמו במזבח, (מַבְנֵי יִצְחָק אַחֲנָן נ"י).

תשובה: אין צורך כי זה מדרגות קטנות (אריה שאג)

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבנינו

על רמב"ם שמיטה ויובל פרק א'

אלא איווקו חשבוז מיליוו הלכות אלו דם אקני רבינו
כוורת דבורים להעביר אבקה מאילן לאילן

שאלה: האם מותר להניח בשביעית באמצע שדה כוורת דבורים, כדי שהן יעבירו את האבקה מאילן לאילן.

תשובת מרן שליט"א: אם מכויץ לזה יתכן שאסור.

מקור דאין תוספת שביעית בזה"ז

בפ"א סקצ"ח כתב דבזה"ז אין תוספות שביעית, וציין בצה"ל ס"ק קצ"ו דמקורו טהור מדברי החזו"א. ולא ידעתי מדוע לא ציין שכ"כ בהדיא הרמב"ם לקמן רפ"ג.

תשובת מרן שליט"א: עי' בחזו"א שאין זה פשוט.

הנוטע בשביעית יעקור – דין על החפץ שאסור לקיימה

בפ"א סוסקנ"ו כתב בשם הגרי"ש אלישיב שליט"א דאסור לקנות עציץ עם צמח נוי שנשתל בשביעית באיסור, ואף לקבל מתנה אסור, ובצה"ל ס"ק קי"ב כתב דהוא משום דינא דהנוטע בשביעית יעקור. ונתקשיתי מדוע כתב דהוא משום הנוטע בשביעית, דהא איכא למימר דלא אמרו אלא בנוטע גופיה ולא באיניש אחרינא, ויותר הול"ל דהוא משום מסייע ידי עוברי עבירה.

תשובת מרן שליט"א: ברגע שנפסק שיעקור זהו דין על החפץ שאסור לקיימה ולא על הגברא, ולכן לכו"ע אסור.

לקבל צמח נוי תלוש

בפ"א סוסקנ"ו כתב דאסור לקנות עציץ עם צמח נוי שנשתל בשביעית באיסור, ואף לקבל מתנה אסור. ונסתפקתי האם מותר לקבל במתנה צמח נוי תלוש ללא עציץ, דבתה"ש שם הביא דאף המקילין בנעבד הוא דוקא בדבר שהוא חיי נפש ולא בפרחים. תשובת מרן שליט"א: לכאור' יש להחמיר.

קני סוכר כירק או כאילן

נסתפקתי מה דינם של קני הסוכר לגבי ספיחין, האם דינם כירק או אילן, דבהל' כלאים פ"ה הי"ט בבה"ל ד"ה הקנים הביא מחלוקת בזה, והן אמת דבהל' שמתו"י פ"א ס"ק קס"א משמע קצת דדינם כאילן.

תשובת מרן שליט"א: מסתבר שהוא עץ. (תשובה מאהבה להגר"א טיגר)

סיום מחזור ד' ברמב"ם שמיטה ויובל הנלמד מידי יום ע"פ תקנת רבינו

ביום רביעי שעבר רבבות בית ישראל סיימו מחזור ד' בלימוד רמב"ם שמיטה ויובל שנלמד ע"פ תקנת רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א. כמו"כ קיימנו מערכת קו דרך אמונה שבו נמסר שיעור יומי מיוחד ברמב"ם שמיטה ויובל ע"י אחד מרבני המערכת, סיום רמב"ם שמיטה ויובל בבית רב מרכז בני ברק הגאון ר' יהודה אריה דינר שליט"א, עוד השתתפו חתדב"צ הגאון ר' יצחק קולדצקי שליט"א, הגאון ר' משה יהודה שניידר שליט"א החברותא של רשכבה"ג מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטינמן צוק"ל, והמתחך הרב סנדר פרייזלר שליט"א, ועוד. הגר"י קולדצקי נשא בסיום על חובת הציות לדעת התורה מרועי ישראל, והביא דברי אדונינו הגר"א זיע"א דבכל דור יש שניים המנהיגים את הדור, כמו משה ואהרן, ורשכבה"ג מרן הגר"י"ז סולביצ'יק צוק"ל הסביר את זה שיש מורי הוראה לומדים שו"ע ואומרים הלכה למעשה, וכל מי שכל כולו תורה יש לו דעת התורה, אבל יש דברים בהרגשה וזה יחידי הדור, והתבטא בחריפות: יש כאלו שרוצים למחוק את זה. הגר"י דינר התבטא בהתפעלות בסיום: שמעתי מאחד הגדולים כי דרך אמונה לא שייך בלי רוח הקודש, כל הנקודות וכל המקורות, לומדים את זה שעה יוצאים שיכור בהתפעלות, כמה אפשר לפלפל ולדייק בכל מילה, למה כאן הוסיף וכאן לא הוסיף, רבים צריכים לו. הגרמ"י שניידר הוסיף וציין כי רבינו שלח בעבר ע"י נכדו הגאון ר' גדליה הוניגסברג למרן ראש הישיבה זיע"א דברי המדרש צדיקים אין להם קצבה לשנותם אלא לפי צורך הדור.

בדרו נלך

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה

- חברי מועצה"ת בראשם רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א בקריאת קודש על משמר החינוך הטהור כתבו בזה"ל: הן כבר הזהירו גדולי ישראל ובראשם מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן צוק"ל מפני סכנת מסגרת הנקראת ממלכתי חרדי וכד' אשר מובילה להתדרדרות רוחנית וכל השותף לזה הרי זה ממחטיא הרבים רח"ל, וכפי שכתבו גדולי ישראל "עלינו לעמוד כחומה בצורה שלא לשנות ממה שהיה עד היום וח"ו לא התפתות אחר דבריהם והבטחותיהם אשר אחריתה מי ישורנו ואין בזה שום הוראת היתר כלל. ובעזה"י נמשיך במסורת החינוך כפי שהיה בלי שום שינוי עד ביאת גואל צדק.

- הרב שאול לנדא מנאמני בית הרבי מפייטסבורג, נכנס להתברך מרבינו, לקראת שמחת נישואי בנו.
- הנגיד הרב יצחק שפירא הגיע להתברך מרבינו לרגל שמחת נישואי נכדתו עם נכד האדמו"ר מגור.
- רבינו שיגר מכתב נחומים לזקן ראשי הישיבות מרן הגר"ש קמינצקי שליט"א על פטירת רעייתו הרבנית ע"ה, ע"י הרב ישעיהו גראוכר מנאמני ביתו. וז"ל: מכתב תנחומים להאי גאון ידידי מרן ר' שמואל קמינצקי שליט"א על פטירת מחברתו הטהורה הרבנית הצדקנית ע"ה, זכויותיה וצדקותיה הגדולים והעצומים והרבים יעמדו לה לפני כסא הכבוד שבעלה הגדול שליט"א ימשיך להנהיג את עדתו מתוך אריכות ימים ושנים בריאים לקדש שם שמים, המקום ינחם אותכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, הכו"ח מתוך צער עמוק, ידידו.
- הגאון ר' אברהם קליין שליט"א ראש כולל דחסידי זוטשקא נכנס להתברך מרבינו.
- רבינו בקריאה לסייע למען מגבית טו בשבט שע"י קופת העיר, כתב: התורמים כמנין פירותיך מתוקין למגבית ט"ו בשבט של קופת העיר יזכו במידה כנגד מידה לפירות מתוקין נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו וסיעתא דשמיא לגדלן לתורה ויראת שמיים.
- רבותינו עיני העדה בקריאה לחזק פיקוח כשרות המקוואות בארה"ק, ובתו"ד כתבו כי יסד מרן בעל אילת השחר זלה"ה גם ועד רבנים לפיקוח על כשרות המקוואות בארה"ק והדבר דורש מהם מסירות נפש עצומה, ע"כ יראה כל אחד לסייע ולהעמיד הדבר החשוב הזה ע"י תמיכה כספית קבועה, ובוודאי זכות זו תעמוד לו לראות צאצאים טהורים הולכים בדרך האבות והאימהות הק'.
- ראשי רשת הכוללים "רינה של תורה" שלחו לרבינו כמנחת ביכורים מיני פירות לרגל ט"ו בשבט, רבינו הודה להם וברכם בחיבה.

31/3: קול אר

הרב ש.י. חיים קניבסקי
שיכון חזון איש, בני ברק

22 שנת תש"פ

מלמד מנחמים לרד האי גאון ידידי מרן ר' שמואל קמינצקי שליט"א על פטירת מחברתו הטהורה הרבנית הצדקנית ע"ה זכויותיה וצדקותיה הגדולים והעצומים והרבים יעמדו לה לפני כסא הכבוד שבעלה הגדול שליט"א ימשיך להנהיג את עדתו מתוך אריכות ימים ושנים בריאים לקדש שם שמים, המקום ינחם אותכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, הכו"ח מתוך צער עמוק, ידידו

הגאון ר' ישעי' הורביץ זצ"ל - ארחות רבינו

ביום ראשון נלב"ע הגאון ר' ישעי' הלוי הורביץ מהדיר ומשלים ספר אביו הגאון ר' אברהם הלוי הורביץ, "ארחות רבינו", ד"ת והנהגות רבותינו מרנא חזו"א ומרנא הקה"י, שהוא אוצר בלום כהגדרת רבינו, לאחר סילוק חזו"א והקה"י, המנוח התייעץ עם יבדל"ח רבינו בדרכי החיים ובפרט על הדברים הרבים שליקט בשם רבינו בספר, פעם השתתף המנוח בכינוס למען כבוד התורה בענין ציבורי שעמד על הפרק ונימק כיוון שרבינו השתתף אין מקום לחשבונות ודברים אחרים.

יצוין כי זכה המנוח להו"ל בשנים האחרונות הספר "ארחות רבינו" במהדורה מחודשת, ורבינו כתב ברכה וחיזוק לספר ועודדו על צמלו להגיה ולסדר דברי אביו זצ"ל שהיה דייקן גדול, וברכו שיזכה להפיץ ולהרבות תורה וכבוד שמיים בישראל מתוך נחת והרווחה.